

Asia: VN/11443/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annetun direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

Suomen tietokirjailijat ry:n tavoitteena on edistää tietokirjallisuutta ja valvoa tieto- ja oppikirjailijoiden tekijänoikeudellisia ja taloudellisia etuja. Yhdistyksemme näkemyksen mukaan lakiluonnos on kokonaisuutena arvioiden tasapainoinen. On myönteistä, että esitysluonnoksen soveltamisala vastaa esteettömyysdirektiivin soveltamisalaa. Kannatamme esteettömyysdirektiivin tavoitetta lisätä muun muassa kirjallisuuden saatavuutta entistä suuremman lukijamäärän keskuuteen. Esteettömyysdirektiiviä pantaessa täytäntöön on tärkeää kunnioittaa tekijänoikeuksia.

Tietokirjailijoiden näkökulmasta on tärkeää, että lakiluonnoksessa suljetaan ennen 28.6.2025 julkaistavat ns. backlist-teokset esteettömyysvaatimusten ulkopuolelle. Esteettömyysvaatimusten ulottaminen koskemaan myös backlist-teoksia voisi käytännössä poistaa suuren määrän kirjallisuutta saatavilta. Tällä olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia kirjailijoiden tekijänoikeuksien ja sananvapauden kannalta. Esteettömyysdirektiiviä implementoitaessa täytyy pyrkiä kirjallisuuden saatavuuden tosiasialliseen lisäämiseen. Tästä syystä ei olisi tarkoituksenmukaista, että saatavilla olevaa kirjallisuutta ruvettaisiin poistamaan.

Kysymyksiä lausunnonantajille

Lakiuudistuksen valmistelun aikana on keskusteltu valvontakokonaisuuden järjestämisestä.

Valvontakokonaisuus on kuitenkin tässä vaiheessa osin avoin.

Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa valvontaan kokonaisuudessaan.

Miten tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden valvonta olisi tarkoituksenmukaista järjestää?

-

Lausunnonantajia pyydetään kommentoimaan erityisesti palvelujen valvontaa (esitysluonnoksen luku 4.2.6, sivut 83, 85 – 87), kun digitaalisten palvelujen valvonta on tarkoitus keskittää edelleen Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikköön. Lisäksi pyydetään ottamaan kantaa sähköisen viestinnän palvelujen ja audiovisuaaliseen mediaan pääsyn valvontaan sekä liikennettä koskevien esteettömyystietojen esittämisen valvontaan (laki liikenteen palveluista).

-

Erityisesti tuotteiden markkina- ja palvelunvalvonnan järjestäminen on esityksessä vielä avoin. Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksensä alla esitettyihin (esitysluonnoksen luku 4.2.6.3, sivut 84-85) vaihtoehtoihin markkina- ja palvelunvalvonnan järjestämisestä.

-

Valmistelussa on ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja:

-

Rakennettu ympäristö

Esteettömyysdirektiivin vaatimukset rakennetulle ympäristölle on esitetty esteettömyysdirektiivin liitteessä III. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisesti, onko rakennetun ympäristön täytettävä liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset. Tässä vaiheessa esitetään, että rakennettua ympäristöä koskevia vaatimuksia ei otettaisi mukaan tähän esitykseen vaan sen soveltamisesta päätettäisiin myöhemmin (ehdotus esitysluonnoksen sivuilla 92-94). Lausunnonantajia pyydetään lausumaan erityisesti siitä:

-Miten esteettömyysdirektiivin soveltaminen palvelun tarjoajan vastuulla olevaan rakennettuun ympäristöön konkreettisesti edistäisi esteettömyyttä ja kuinka laajamittaiseksi arvioitte vaikutukset rakennetun ympäristön esteettömyyteen?

-Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esteettömyysdirektiivin soveltamisella rakennettuun ympäristöön olevan palvelun tarjoajalle? Kuinka suuren osuuden esteettömyysdirektiivistä aiheutuvista kokonaiskustannuksista ne muodostaisivat?

-

Muita huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Niemelä Mikko
Suomen tietokirjailijat ry